

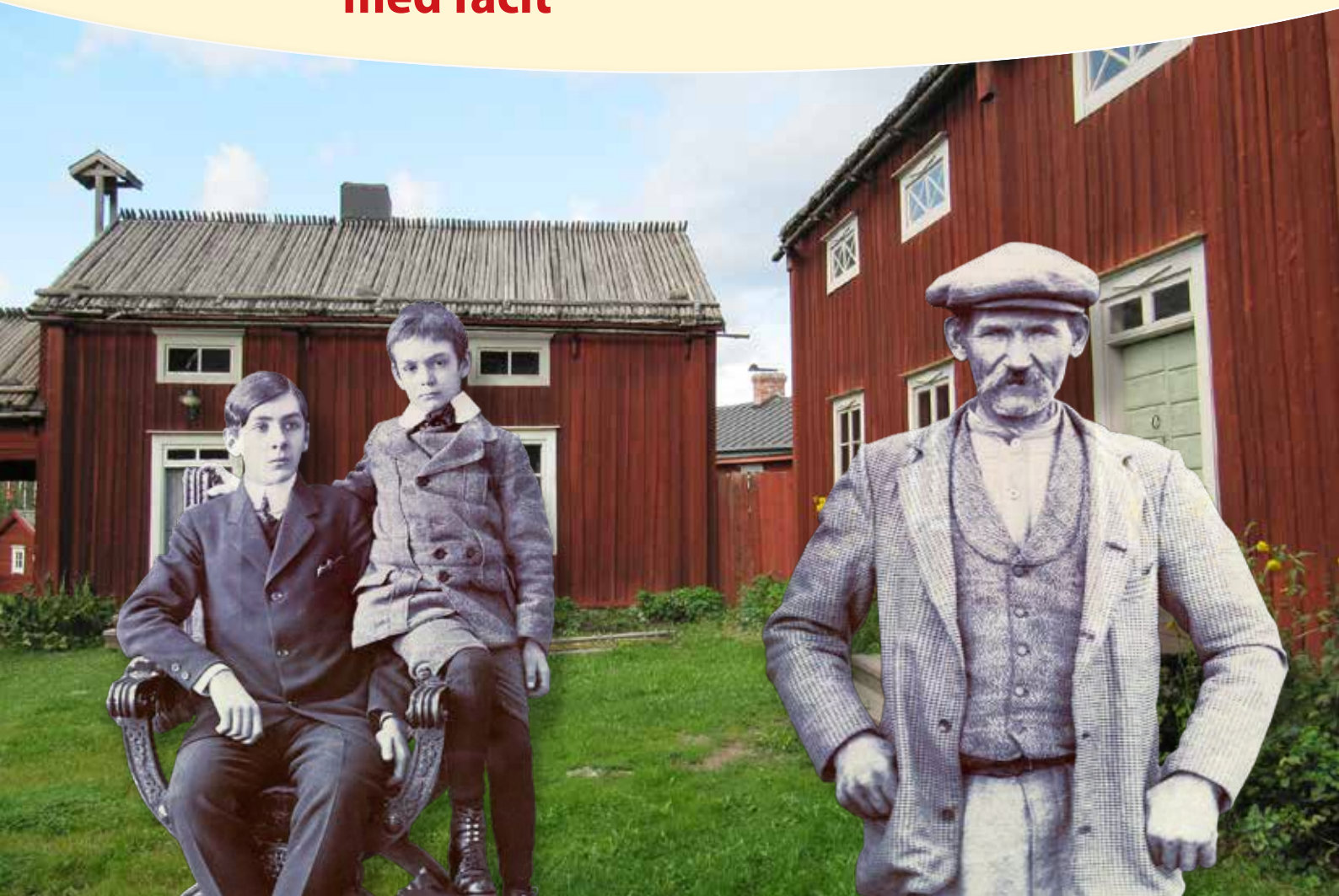
UPPGIFTER TILL UTSTÄLLNINGEN

**Svenskt i Finland:
Bilderna berättar – så har
svenskbygden förändrats**

**Lärarexemplar
med facit**

s. Innehåll

- 2 Instuderingsfrågor och kronologi
- 3 Korsord
- 4 Bildtexter
- 5 Frågor till tabeller och grafer
- 6 Rita din egen tidslinje
- 7 Fyll i luckorna i texten

Instuderingsfrågor

- 1.** Vad är ett jordbrukssamhälle?
Ett samhälle där jordbruket är den största och viktigaste näringen.
- 2.** Varför var familjen viktig i jordbrukssamhället?
Familjen hjälpte till med arbetet på gården. Det behövdes också barn för att någon skulle kunna ta över gården.
- 3.** Vad menas med urbanisering?
Flytt från landsbygd till städer.
- 4.** Varför var barn och kvinnor populära som arbetskraft i fabrikena?
De fick inte lika mycket i lön som männen, men var bra arbetskraft.
- 5.** Hur har det svenska språkets ställning förändrats sedan 1800-talets jordbrukssamhälle?
*Antalsmässigt talar ungefär lika många svenska idag som då, men procentuellt har svenskans ställning minskats.
Svenskan är fortfarande Finlands andra officiella språk.*
- 6.** Vilka följder fick industrialiseringen för
 - a)** Jordbrukare *Nya maskiner underlättade arbetet på gården.*
 - b)** Obesuttna *Minskade arbetsmöjligheter. Många valde att flytta till städerna där det fanns arbete.*
 - c)** Kvinnorna *Fick nya arbetsmöjligheter i fabrikena.*
 - d)** Svenskbygden *Många svenskbygder förfinskades på grund av en stor inflyttning av finskspråkiga arbetare.*

Kronologi: När hände vad?

Kombinera och placera ut årtalen med rätt historisk händelse.

a)	1606	(f)	Finland blev en del av Ryssland
b)	1921	(e)	Begreppet finlandssvensk föds
c)	1812	(d)	Vasa brand
d)	1852	(b)	Läroplikt införs
e)	1910	(c)	Helsingfors blev huvudstad
f)	1809	(g)	Vanda fick stadsrättigheter
g)	1974	(a)	Vasa grundades

Korsord

Lös korsordet för att få reda på vad som gömmer sig bakom de grå rutorna.

1.	P	Ä	L	S	N	Ä	R	I	N	G								
2.	S	V	E	R	I	G	E											
3.	A	M	E	R	I	K	A											
4.	J	Ä	R	N	B	R	U	K										
5.	H	E	L	S	I	N	G	E										
6.	K	U	N	G	L	I	G	A		A	K	A	D	E	M	I	E	N
7.	L	A	N	T	D	A	G											
8.	Ö	S	T	E	R	B	O	T	T	E	N							
9.																		
10.																		
11.																		
12.																		
13.																		
14.																		
15.																		
16.																		
17.																		
18.																		
19.																		
20.																		
21.																		

- Näring som tagit över fiskets roll i Österbotten
- Finland var fram till 1809 en del av _____?
- Hit valde många att emigrera.
- Utgjorde grunden för industrialiseringen.
- Hette Vanda tidigare.
- Finlands första universitet.
- Vad kallades riksdagen innan Finland blev självständigt?
- Landskap där Vasa är centralort.
- År då finskan och svenskan jämfördes.
- Vasa grundades år?
- År då det första universitetet i Finland grundades.
- Kring dessa bosatte sig de första inflyttarna.
- Vandas högsta byggnad.
- Område varifrån de första inflyttarna till Helsingfors kom från.
- Blev Finlands huvudstad 1812.
- Ord för att beskriva övergången från ett jordbrukssamhälle till industrisamhälle.
- Ord som används för att beskriva folkvandring från landsbygden till städerna.
- Ett av de första områdena dit svenskan nådde.
- Fästningsverk utanför Helsingfors.
- Band samman Finland och underlättade transport och resande.
- Tidigare Finlands största och viktigaste näring.

Bildtexter

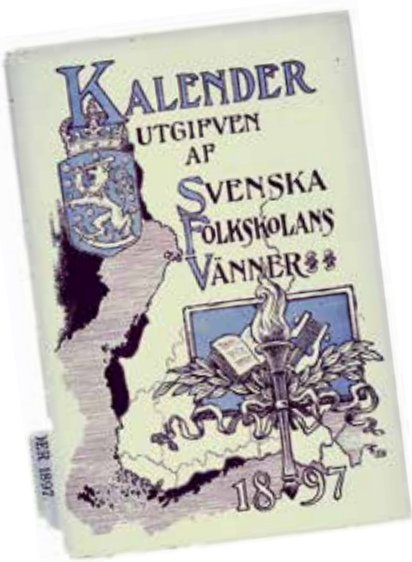
Hitta på en passande text som anknyter till de nedanstående historiska bilderna.

a) *Exempelsvar:*

Kung Erik och Biskop Henrik seglar till Finland.

Finland kristnades från Sverige. Som en del av Sverige fick Finland en västlig rättsordning och administration.

b) *Exempelsvar:*

Under 1910-talet uppstod begrepp som Svenskfinland och finlandssvensk. Grunden för svenskbygderna blev de svensktalande områdena Egentliga Finland, Nyland, Österbotten, samt Åland.

c) *Exempelsvar:*

Jordbruket var länge den viktigaste näringen i svenskbygderna.

I jordbrukssamhället sköttes arbetet på gården av familjen. Det var inte ovanligt att barnen hjälpte till i arbetet.

Frågor till tabeller och grafer

Svara på frågorna med hjälp av den information du hittar i graferna och tabellerna i utställningen.

- 1.** Hur många procent av Finlands befolkning var svenskspråkiga år 2010? Hur har utvecklingen sett ut om man jämför med hur det var 1880?

Exempelsvar: Ungefär 5,5 % var svenskspråkiga 2010. Antalsmässigt är de svensktalande ungefär lika många idag som de var 1880, men procentuellt har antalet svensktalande minskat.

- 2.**
a) Inom vilken näringsgren arbetade flest personer 1880. Jämför med hur situationen var 2000? (Ange också hur många procent av befolkningen).

Exempelsvar: 1880 arbetade största delen av Finlands befolkning inom jordbruket. Kring 80 % arbetade med jordbruk 1880 jämfört med idag då knappt 4 % arbetar med jordbruk.

- b)** Vilka är orsakerna bakom den här förändringen? Nämn åtminstone två orsaker.

Exempelsvar: Industrialiseringen. Maskiner ersatte den traditionella arbetskraften på landsbygden. Kan producera mer med mindre arbetskraft. Behöver inte ha lika många anställda.

- 3.** Jämför antalet svensktalande i Vasa och Vanda. Vilka likheter och skillnader kan du se?

Exempelsvar: Både Vasa och Vanda är gamla svenskbygder. Under 1700-talet var antalet svenskspråkiga i majoritet i både Vasa och Helsing (Vanda). Från 1900-talets början har antalet finsktalande ökat på grund av industrialiseringen. Ökningen har ändå varit snabbare i Vanda. Först 1920 blev de svenskspråkiga i minoritet i Vasa. Vanda har genomgått en betydligt snabbare tillväxt än Vasa och har idag 200 000 invånare, varav endast kring 2 % är svenskspråkiga. I Vasa har svenskan fortfarande en ganska stor ställning.

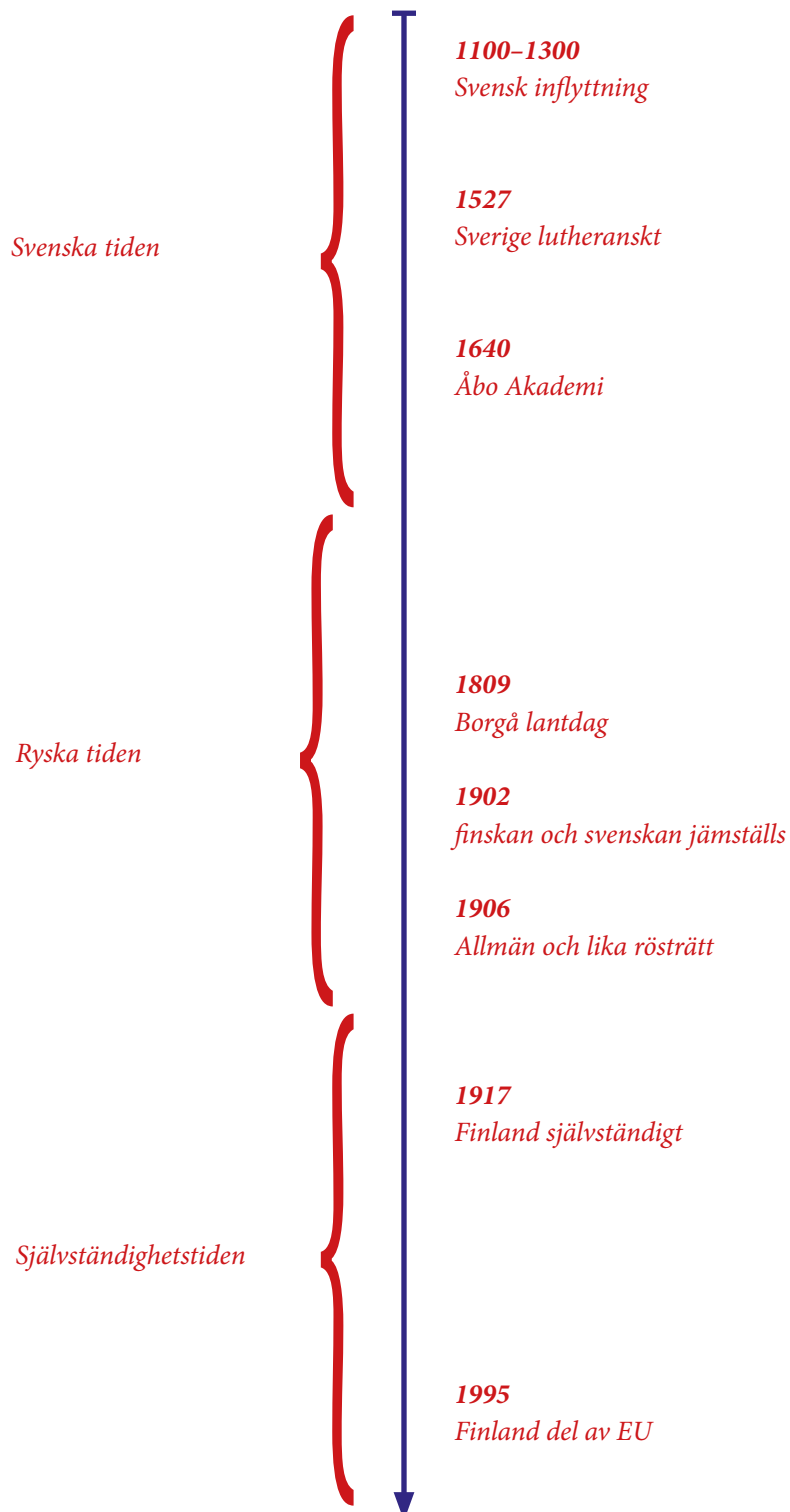
Rita din egen tidslinje

Märk ut följande epoker:

- 1) Svenska tiden
- 2) Ryska tiden
- 3) Självständighetstiden

Ange 2–4 händelser för varje epok som du anser är viktiga att känna till och som är viktiga för det svenska i Finland. Motivera dina val.

Exempelsvar:

Fyll i luckorna i texten

Den svenska kolonisationen av Finland inleddes på 1100-talet (när), då de första inflyttarna bosatte sig längs kusten (Egentliga Finland) (var). Det område som vi idag kallar Finland blev så småningom en del av Sverige. Det talades både svenska och finska i det svenska riket, men för prästerna (vem) var det viktigt att kunna tala såväl svenska som finska. Finland var en del av Sverige i 700 år (hur länge). Efter att Finland blivit ett ryskt storfurstendöme 1809 blev Helsingfors (vilken stad) huvudstad. Trots att Finland blev en del av Ryssland brukar man tala om att det svenska arvet fortlevde inom bland annat lagarna och förvaltningen / administrationen (var). Jordbruket, boskapskötseln och fiske (vilka) var länge de viktigaste näringarna i Svenskfinland, men efter att industrialiseringen inleddes 1860-talet (när) förändrades det gamla samhället. Nya maskiner som traktorer och skördetröskor underlättade jordbruksarbetet, men minskade behovet av arbetskraft. Det blev ett överskott av arbetare som sökte sig till städerna (vart), men en del valde också att emigrera (göra vad). Som en följd av detta har många av de gamla svenskbygderna genomgått en förfinskning (vad). Något som underlättade industrialiseringen var bland annat ångsågar, egen valuta, banker och att skolor grundades (nämna två saker). Det var ändå först efter andra världskriget som industrialiseringen kom igång på allvar i Finland. Idag har Finland ändå övergått till att bli ett service (hurudant) samhälle och många av de gamla näringarna, som tidigare varit viktiga har förlorat i betydelse.